

EDVARD MUNCH

LÖITEN, NORVÉGIA 1863 — EKELY, NORVÉGIA 1944

A XIX. század végére az európai képzőművészet már birtokában volt minden eszköznek, amellyel illúziót keltően ábrázolhatta a természet látható képét. Az új nemzedék újabb ábrázolási szférák meghódítására készült. 1892-ben egy norvég festő, berlini kiállításával óriási lendületet adott ezeknek a törekvéseknek előbb Németországban, majd Európa-szerte.

Edvard Munch képei az emberi lélek titokzatos mélységeibe engednek bepillantást. A festő, hogy a figyelmet ne engedje másfelé terelődni, elhagyta a lényegtelen részleteket, a színeket leegyszerűsítette, foltokba sűrítette, a formákat nagyvonalúan összefoglalta. Nagyon termékeny alkotó volt, de szinte rögeszmeszerűen vissza-visszatért néhány témájához. Ezek: a magány, a szorongás, az egymás mellett élő emberek kapcsolatának hiánya, a halál és a természet végtelen csendje. Barátjához, Strindberghez hasonlóan a szerelemben ő is a végzetes boldogtalanság forrását látta csupán. „A témák azonossága ellenére azonban soha nem érezzük, hogy ismételte magát, a más és más lelkiállapot mindig új művé avatja a régi témát.” — írja magyar monográfusa, Bernáth Mária.

Magányban eltöltött utolsó harminc évről, fizikai, művészi hanyatlásáról önarcképeinek sorozata vall.

Munch festményei:

1. A beteg kislány. 1885—86. Olaj, vászon. Oslo, Nasjonalgalleriet
2. Inger Munch, a művész huga. 1892. Oslo, Nasjonalgalleriet
3. A sikoly. 1893. Oslo, Nasjonalgalleriet
4. Fehér éjszaka. 1901. Oslo, Nasjonalgalleriet
5. Lányok a hídon. 1901. Oslo, Nasjonalgalleriet
6. Öregkori önarckép. 1920-as évek. Oslo, Nasjonalgalleriet v. 1939 körül. Oslo, Munch Museet

Összeállította: Havas Lujza

Szerkesztette: Ruzicska Józsefné

Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1984